

ÉS HORA DE RECORDAR...
ÉS HORA D'ACTUAR!

CATNPUD
XARXA CATALANA DE PERSONES QUE USEN DROGUES
CATALAN NETWORK OF PEOPLE WHO USE DRUGS

CASA FÀBRICA
AÏENÚ
RAVAL

#NOMÉSMORTSPERSOBREDOSI
CATNPUD.ORG/SOBREDOSI

DIA MUNDIAL DE SENSIBILIZACIÓ
VERS LA SOBREDOSI

31 D'AGOST 2017
11H > 22H

BARCELONA
PLACA DE SANT JAUME

MANIFEST

És hora de recordar.. és hora d'actuar!

#NoMésMortsPerSobredosi

#OverdoseAware2017

A Catalunya com a la resta del món, la sobredosi segueix sent una causa important de mortalitat. Les dades de l'Eurostat 2013 mostren que representen més del 3,4% de totes les morts entre els europeus de 15 a 39 anys. Segon l'ONU, moren arreu del món com a mínim 190000 persones a l'any per sobredosi.

A més, s'estima que cada any, entre el 9 i el 22% de les persones usuàries d'heroïna i entre el 3 i 9% de les persones que consumeixen cocaïna patiran almenys una sobredosi no mortal, dependent de la via d'administració.

Les sobredosis es produeixen principalment a causa del consum injectat de drogues de risc, per la pèrdua de tolerància després d'un temps sense consumir o per la barreja de diferents substàncies, incloent-hi l'alcohol. Les reaccions adverses al consum, juntament amb les malalties com el HIV i les hepatitis, són les principals causes de mortalitat entre les persones que consumeixen drogues.

Des de la xarxa catalana de persones que usen drogues (CATNPUD), en el marc del **Dia Mundial de Sensibilització vers la Sobredosi**, volem recordar que les persones que usen drogues no només hem de lluitar contra l'estigma social, la desigualtat i la marginació que suposa el nostre consum, sinó que també patim la manca de recursos com per exemple disponibilitat de places d'allotjament adaptades, llistes d'espera i flexibilitat en l'accés a recursos especialitzats de salut i reducció de danys..

MILLORAR LES RESPOSTES EXISTENTS DAVANT LES SOBREDOSIS

Les morts per sobredosi són morts evitables. Des de fa més de dues dècades s'han implementat programes de reducció de danys i prevenció de sobredosi a Catalunya i resta de l'Estat, amb demostrada eficàcia i evidència en la disminució de la mortalitat per sobredosi. Sobretot parlem de les següents programes de reducció de danys:

- Programes d'intercanvi de xeringues (PIX);
- sales de consum higiènic per via injectada i fumada;
- formació d'agents de salut en sobredosi (ASSO);
- distribució de kits "naloxona" d'actuació de sobredosi entre persones usuàries de drogues i entorn proper;
- activitats educatives i sanitàries sobre consum més segur;
- serveis de reducció de danys i tractament substitutiu de opiàcis en centres d'atenció i seguiment a les drogodependències.

Les xifres de morts per sobredosi que facilita l'Agència de Salut Pública de Barcelona, úniques dades que hi ha a Catalunya, mostren que la mortalitat per sobredosi a la ciutat de Barcelona ha tingut una clara tendència a la baixa des del 2000 fins al 2015. Aquest fet està directament relacionat amb la implementació de aquests programes de reducció de danys.

PERSONES FORA D'ABAST.

Però, malgrat els notables esforços, sempre queden gent, col·lectius o poblacions específiques, o en situació de vulnerabilitat, que queden fora de l'abast dels serveis de salut i de atenció social.

Per tot això reclamem al Govern i a les autoritats sanitaris municipals que s'adeqüin les normatives i condicions dels serveis a les necessitats, interessos i expectatives de les persones que usen drogues.

Això fa imprescindible impulsar iniciatives específiques per persones joves, adults majors, dones, LGBTIQ, treballadores sexuals, persones amb trastorns de salut mental o amb diversitat funcional, migrades, sense llar, així com altres col·lectius en situacions de vulnerabilitat

També implica aplicar la transversalitat de gènere a les polítiques de drogues i la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències.

Obliga aplicar el principi d'equivalència a l'entorn penitenciari i altres espais de detenció i internament involuntari.

Finalment, condueix a eliminar l'obligatorietat de proves toxicològiques.

DADES.

Així mateix, algunes poblacions – i especialment les àrees de Catalunya amb menys densitat d'habitat – es queden fora del radar de les xifres epidemiològiques i analítiques, i a més de ser moltes vegades fora de l'abast dels serveis, son invisibilitzats en les dades.

També demanen que es millori i es vigoritzi la recollida, seguiment i difusió de dades respecte les morts per sobredosis a Catalunya, dins un replantejament de les mètriques oficials per monitorar les polítiques de drogues..

En conseqüència també, és inevitable augmentar i diversificar fonts de finançament i partides pressupostàries dirigides a l'atenció de persones que usen drogues.

NALOXONA.

El principal antídote del que es disposa per revertir una sobredosi per opiacis (heroïna, morfina, codeïna, tebaina, etc.) és la naloxona. La evidència científica i la pràctica clínica ha demostrat des de l'any 1961 que la naloxona reverteix els efectes de la sobredosi i per tant salva vides. A Catalunya la Subdirecció General de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i l'Agència de Salut Pública de Barcelona han estat pioneres en la implementació des de l'any 2009 d'un Programa d'atenció i prevenció de sobredosi en els centres de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències (XAD). Aquest programa ha format a més de 7.000 persones, incloent usuaris/es de drogues, ex-usuaris/es, formació en comunitats terapèutiques i presons, així com a professionals i familiars. Des de que es va posar en marxa s'han repartit aproximadament 9.500 kits de naloxona.

Per disminuir l'ocurrència mortal de les sobredosis, cal facilitar urgentment l'accés a naloxona precarregada i nasal a persones consumidores d'opiacis, familiars i entorns propers.

SALES DE CONSUM I PROGRAMES D'INTERCANVI DE XERINGUES.

Les sales de consum supervisat (o espais de venopunció assistida) són uns serveis prioritaris per la prevenció de la morbimortalitat per sobredosi. En 1986 va aparèixer la primera sala a Berna (Suïça) i des d'aleshores l'Europa continental compta amb 90 sales de consum higiènic (Dinamarca, Alemanya, França, Grècia, Luxemburg, Països Baixos, Noruega, Espanya i Suïssa), 12 de les quals estan a Catalunya. Al Regne Unit, Portugal i Romania s'està plantejant la seva obertura. Dispositius similars fora d'Europa, també es troben en Austràlia i Canadà.

En tota l'història d'aquestes sales no es coneix cap mort per reacció aguda al consum. Precisament l'any 2015 en les 12 EVA de Catalunya es van atendre 123 sobredosis de les quals el 100% s'han pogut revertir sense derivar a mort en cap dels casos.

No es pot esperar més per garantir horari continu 24 hores de les sales de consum supervisat, accés a Programes d'Intercanvi de Xeringues (PIX) i equips de carrer.

NOVES EINES PER ACABAR AMB LES MORTS PER SOBREDOSI A CATALUNYA

DROGUES NOVES I TERÀPIES INNOVADORES.

L'aparició de Nous Productes de Síntesi (NPS) o del consum de opiacis sintètics a Amèrica del Nord fa augmentar el temor d'un retorn de l'increment de les sobredosis. Per això s'ha de promoure l'ampliació dels dispositius ja existents, com un increment de les anàlisis i test de puresa de les substàncies en més sales i diferents llocs de consum.

Cal incrementar i optimitzar l'accés a Serveis d'Anàlisi de Substàncies.

El coneixement i les accions vers sobredosis relatives a drogues diferents als opiacis s'han de consolidar, articulant serveis i protocols per la seva atenció.

A més, és urgent relançar amb més interès i involucrament teràpies de manteniment i substitució amb opiacis, com s'ha pogut experimentar en l'estudi clínic de recepta de heroïna per consum intravenós de la Junta de Andalusia (estudi PEPSA, 1998) o en els 16 assaigs clínics realitzats a Suïssa, Holanda, Alemanya, Canadà i Regne Unit.

La posada en marxa de nou de l'experimentació ample de teràpies de substitució amb heroïna és crítica.

Urgeix així mateix ampliar i flexibilitzar opcions innovadores de tractament experimentals recolzats en l'evidència.

RENOVACIÓ EN LES POLÍTIQUES.

La prioritització de mesures punitives reflecteixen un menyspreu de la centralitat i interconnexió dels drets humans, així com manca de corresponsabilitat i transparència en les polítiques de drogues. D'aquí la urgència d'un canvi de paradigma que prioritzi el benestar en mesures sociosanitàries integrals.

Fa inevitable la desvinculació dels plans d'atenció a les drogodependències de les mesures dirigides a disminuir l'oferta de substàncies psicoactives.

El canvi de paradigma en les polítiques de drogues també porta a la incorporació de les persones que usen drogues en el disseny, implementació i avaluació de les polítiques, recursos i serveis. De la mateixa manera, porta a donar suport a col·lectius de persones usuàries o afectades.

VISIBILITZACIÓ PÚBLICA.

En tot això, es necessita conscienciar a tota la ciutadania perquè compregui la importància i la utilitat de les programes abans mencionats, i la necessitat que es creïn més recursos socials i sanitaris per atendre a les persones que usen drogues.

La visibilització de cara al públic és fundamental, tant per actuar en resposta a les sobredosis, com per fer disminuir l'estigma social, la desigualtat i l'exclusió associats amb l'us de substàncies.

Com es reclama des de el 2010, volem la instal·lació de plaques commemoratives per les víctimes de la Guerra contra les Drogues, als indrets rellevants de les principals ciutats de Catalunya, començant per la plaça reial de Barcelona.

Es necessita posar en marxa campanyes de prevenció i maneig de sobredosi, dirigides a la població en general, que contribueixin a eradicar l'estigma, discriminació i exclusió de les persones que usen drogues.

Aquest **Dia Mundial de Sensibilització vers la Sobredosi** és una nova oportunitat per continuar amb el treball de conscienciació i sensibilització comunitària d'un problema de salut que entre totes podem prevenir, y de morts que poden ser evitables.

Per això hem convidat a la ciutadania a participar de l'acte, portant una planta o deixant un testimoni a l'efímer memorial muntat a la plaça de Sant Jaume el dia 31 d'agost de 2017.

D'altra banda, reclamem que les autoritats escoltin les nostres reclames, per poder continuar de manera mancomunada la lluita en la prevenció de les morts per sobredosi.

Diguem tots juntes #NoMésMortsPerSobredosi a Catalunya i la resta del món!

**ÉS HORA DE RECORDAR...
ÉS HORA D'ACTUAR!**

CATNPUD
XARXA CATALANA DE PERSONES QUE USEN DROGUES
CATALAN NETWORK OF PEOPLE WHO USE DRUGS

**DIÀ MUNDIAL DE SENSIBILITZACIÓ
VERS LA SOBREDOSI**

**31 D'AGOST 2017
11H > 22H**

**BARCELONA
PLAÇA DE SANT JAUME**

#NOMÉS MORTS PER SOBREDOSI
CATNPUD.ORG/SOBREDOSI